

הנדון:

מתי יגיע לי ס?

רבות רבים ראתה העיר אשדוד — ודברי ימי כדברי ימי ארץ-ישראל. ליד אשדוד, החשיבה מבין חמש ערי פלשתיים, הרג דויד את גוליית.

את אשדוד לכד תרתן, שרצבאו של סרגון מלך אשור, ערב נפילת מלכות-ישראל.

באשדוד נפל יהודה המכבי בקרב עם הסורים.

באשדוד נערכה במלחמת תש"ח ההתמודדות הגדולה הראשונה בין צה"ל והצבא המצרי, — קרב בו נחלנו מפלה עקובה-דמם, ובו שיכלנו את מיטב חברינו.

עתה נערך באשדוד קרב חדש, מסוג אחר לגמרי. לא נגד אויבי-ישראל הזוממים להשמירנו. אלא נגד מיעוט בישראל המבקש להטייל עלינו את מרותו, על אפנו ועל חמתנו.

★ ★ ★

מראית עין זהו קרב על דברים בטלים, אם יפעל הנמל כמה שעות כליל שבת או לאי — למי זה איכפת? האם בשל כך כדאי היה לעכב את הקמתה של ממשלה חדשה בישראל?

האם בשל כך כדאי להעסיק את הכנסת ואת ועדותיה, לעבד הצעות והצעות-שכנגד, להפגיש ראשי-מפלגות ולערוך דיונים קואליציוניים?

האם זה חשיב?

כן, זה חשוב.

זה חשוב כשלעצמי.

זה חשוב שבנתיים כאות וכסימן לכאות.

★ ★ ★

א בנקד יכול היה לוי אשכול למכור את עניין-אשדוד לעסקני-הדת, לצורך הקמת קואליציה שתהיה נוחה לו. כי כל המומחים, כל האחראים הנמלי ישראל, כל החרדים לכלכלת המדינה, התנגדו לכך בתוקף.

בנמל עובדים ששה ימים — שתי משמרות בכל יום. המשמרת שמדובר עליה, המתחילה ביום הששי בשבוע בשעה 14.00, היא אחת מ-12 המשמרות השבועיות. ביטולה של משמרת זו פירושו, על כן — הורדת תפוקת הנמל ב-8%.

במילים אחרות: כל הוצאות הנמל יתייקרו ב-8% במילים פשוטות עוד יותר: כל אזרח ישראלי ישלם 8% נוספים עבור הוצאות הטעינה והיפיקה של כל מיצרך העובר בנמל זה.

זהו חשבון פשוט מאד. אך אין הוא החשבון המלא.

★ ★ ★

חשבון המלא גדול הרבה יותר — והוא נעוץ באופיו המיוחד של נמל.

אוגיה המתעכבת בשבת בנמל מפני שמלאכת הטעינה או הפריקה לא נסתיימה, מפסידה הרבה כסף. הוצאות ההחזקה של אוגיה ממוצעת מסתכמת ב-2000 ל"י ליממה. אם מתעכבת האוגיה, משלם מישהו מחיר זה.

מישהו זה אינו אלא האזרח הישראלי — אם בצרכו, אם כמשלם-מיסים.

וגם זה לא העיקר.

נמל אשדוד ישרת את ייצוא פרי-ההדר — אחד מעמודי התווך של המשק הישראלי. על עמוד זה הונחתה לאחרונה מהלומה אכזרית בארצות השוק האירופי המשותף. עתה עומדים לזעזוע שנית באשדוד.

כי הפרי צריך להגיע לשוקיו במיעדים קבועים. ארגו שיגיע לנמל לונדון במועד פלוני, שנקבע למיכרו על מכירתו הפומבית שם, יימכר ביוקר. אותו ארגו יימכר בזולה-הול אם יגיע רק למחרת היום, אחרי גמר המיכרו, בגלל עיכובו באשדוד.

מהו הנזק הכולל של ביטול המשמרת ה-12?

איש אינו יכול לחשב זאת בדיוק. אך הוא יהיה כבד יותר מנש אחרים במנופי הנמל.

★ ★ ★

שכתי בישיבה עם עסקני-הדת ושמעתי את טענותיהם לגבי עובדות אלה. הגעתי למסקנה שכל הידברות על נישא-כזה אינה אלא השחתת מילים לריק. כמו בדרישה בין אסקימוסים והוטנטוטים, מדברים שני הצדדים בלשונות זרות.

טענה אלו"ף: נמל אשדוד נבנה על-ידי העם היהודי. העם היהודי שמר על השבת מאז קדמת דנא. אין מחיר לשבת. לכן השיקול הכספי אינו נוגע לעניין.

טענה בלו"ת: אפשר להאריך את המשמרת ה-11. של יום ו' בבוקר, עד לכניסת השבת. כלומר: להעביר פועלים עבודה מפרכת זו במשך עשר או אחת-עשרה שעות רצוף פות. דבר זה מוכרח להביא לריבוי התאונות הקטלניות, ולהתבלות מוקדמת של הפועלים.

(טענה זו מוכיחה, יותר מכל אחרת, את הזיכרון-המוסרי של אותם המוענים בשם ה' מוסר הצרוף. בריאות הפועל השוכח להם לאין שיעור פחות מנוסחותיהם הנוקשות, שנוצרו תחילה לטובת האדם, ושהפכו עתה לענייני פולחן ריקים).

טענה ג'ימ"ד: אפשר להעביר את המשמרת ה-12 למוצאי-שבת. לא כמשמרת שניה בשבת אחרי-הצהריים, שגם

המיטען הראשון באשדוד: מה המחיר?

היא בכחינת חילול-שבת (ואף תיצור תקדים חדש שאינו רצוי כלל לעסקני-הדת). אלא כמשמרת שלישית שתחיל רק אחרי צאת השבת.

מבחינה כלכלית, זוהי שטות גמורה. משמרת יחידה במוצאי שבת תהיה בעלת תפוקה אפסית, כי היא תאריך רק שש שעות, מהן לפחות שעתים שתהינה דרושות להכנת המיתקנים והכלים. כלומר: יעבדו למעשה ארבע שעות, באור מלאכותי ובתנאי-בטיחות קשים ביותר.

כחנת העסקנים הדתיים היא, אפוא, לבטל את המשמרת ה-12 כליל — והשד יקח את התוצאות.

אך לא השד ישלם את ההוצאות. את ההוצאי אות נשלם אנחנו.

★ ★ ★

אנחנו נשלם. ואולי זה מגיע לנו. בגלל מחלוננו. בגלל השתמטותנו. בגלל אדישותנו עד כה.

כי מאבק זה כולו — אינו אלא תוצאה מחפירה של כניעות קודמות.

אנחנו לוחמים כיום על המשמרת ה-12 של הנמל — מפני שלא היה לנו העוון להילחם בעוד מועד על המשמרת ה-14.

וזהו המוקד האמיתי של הכניעה — המוקד שהכל מנסים להעלימו ולטשטשו.

השבוע, בישיבת ועדת-הכלכלה של הכנסת, ביקשתי את רב-אלוף חיים לסקוב, מנהל רשות-הנמלים, להגיש לכנסת חשבון מפורט של הנוקים הנגרמים לציבור על-ידי השבתת הנמלים ביום השביעי בשבוע.

שאר 18 חברי הוועדה הביטו כי כאילו נטי רפה דעתו. לא מ'מ', לא הליברלים העצמי איים ולא הקומוניסטים העזו אייפעים להעלות

נקודה זו לגבי נמל כלשהו.

אך בקרב האחראים לגורל הנמלים, זוהי בעייה מרכזית. הם היו זועקים — לולא נגור עליהם אלא מטעמים מפלגתיים. אילו יכלו לדבר, היו אומרים דבר פשוט: **נמל, כל נמל, יכול לעבוד בייעילות וברווחיות רק כשהוא מופעל שבע יממות בשבוע, ללא הפסק.**

★ ★ ★

יש לכך דוגמות רבות בעולם. רק מדינות בובניות מאד, או עשירות מאד, יכלו לסתות מכלל זה.

בבריטניה, למשל, ישנם כמה נמלים הפועלים רק במשך ששה ימים — 12 משמרות בשבוע. מה קרה? קרה שהמיסטר ברה מנמלי בריטניה. הוא עבר לנמל רוטרדאם ההולנדי, המופעל שבעה ימים בשבוע. הודות לכך הפכה עתה רוטרדאם לנמל המשגשג ביותר בכל אירופה הצפונית.

לאשדוד אינה צפויה סכנה של בריחת האוגיה. אין לה לאן לברוח. אם הפריקה באשדוד אינה כדאית, אין האוגיה יכולה לפרוק את איתה הסחורה בבירות או באלכסנדריה. היא יכולה רק להעלות את המחיר — ולהטיל את התוספת עלינו. וזה נעשה, כמובן.

משמע שהבעייה המרכזית אינה שהנמל עומד להפסיד את המשמרת ה-12. הבעייה היא שהוא כבר איבד את המשמרת ה-13 וה-14.

במקום 14 משמרות בשבוע, הוא יעבד 11 משמרות. **משמע: תוספת של כ-20% על כל הוצאותיו.** וגם זה לא הכל. למעשה המחיר גביה הרבה יותר.

כי שום אוגיה אינה רוצה להיתקע בנמל יהודי בשבת, ולהתבטל שם באפס מעשה. כדי למנוע סכנה זו מצטופפות האוגיות באמצע השבוע. בימים מעטים אלה נוצר עומס בנמלים, עומס בתחבורה, עומס בכבישים. לקראת ימים אלה מתוכנן כוח-העבודה, העובד בשאר הימים במתח נמוך (אך בהיקף מלא ובאותן התוצאות).

בקיצור: השבתת הנמל במשך שלוש משרות בשבוע גורמת לירידה כללית של היערי לות והרווחיות, שז מוראל העבודה וההנהלה.

נמל אשדוד היה מקולל מלכתחילה בשרשרת של פגמים וליקויים. בכל שלבי התיכנון והבנייה רדפו אותו ההזנחות והשערוריות. עתה מבטיחה הממשלה שההתחלה הכושלת תתווך רק הקדמה להמשך כושל — וכי כל העוסקים במלאכה ינטשוה. לבסוף, ברגשות תיסכול וכשל.

האם אין אנחנו משלמים מחיר גבוה מדי עבור נוחיותו הקואליציונית של לוי אשכול?

★ ★ ★

חובשי הכיפות אומרים: כל חשבון כספי הוא בלתי מוסרי. כי מהם כמה מיליוני לירות לעומת שבת קודש?

מי שסבור כך — שישלם. אך אל יטיל את מס המיליונים על מי שאינו סבור כך.

כסף פירושו — עצמאות כלכלית. כסף פירושו — בטחון. כסף פירושו — בסיס מוצק למדיניות עצמאית. כסף פירושו גם — יכולת הפרט לחיות את חייו כפי שהוא רוצה לחיותם.

כל זה הוא כאין וכאפס בעיני עסקני-הדת. יתכן שמדינת-גטו, החיה על השנור והזקוקה לחסדיהם של יהודי העולם, נוחה להם יותר ממדינה עצמאית.

ואילו חופש הפרט בדאי אינו חשוב בעיני מי שמאמין שהאדם הוא עבד לתורה שניתנה בסנינו. לכן אין כל טעם לחיכוך עם עסקני-הדת.

אך יש טעם לומר למפלגות החילוניות, שי לחמו בגבורה מילולית כה רבה נגד הכפייה הדתית בערב הבחירות: זה המיכתן שלכן. ויש טעם שהציבור החילוני, שוחר חרות-האדם וחרות-המדינה, יסיק את הלקח מפרשה זו.

מי שנכנע במוצב אחד, סיפו שיצטרך להילחם על המוצב הבא. מי שחיתר על המשמרת ה-14, נאלץ עתה להילחם על המשמרת ה-12.

וגם קרב זה אבוד מראש — אלא אם כן יתקומם הציבור החילוני ויוכיח לעסקני כל המפלגות גם רצינו ומה כוחו.